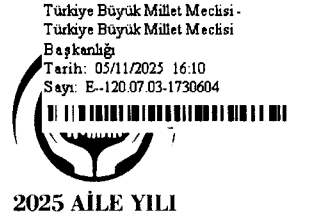

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-21719531
Konu : Soru Önergeleri (7/30874)

7/30874
GK11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1669540 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Ankara Milletvekili Sayın Aliye TİMİSİ ERSEVER'e ait 7/30874 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/30874) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 51A7C9F4-C0C1-4707-874C-E7BE3503DAC4

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nurdan BUĞDAY

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİYE TİMİSİ ERSEVER'E AİT 7/30874 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bitkisel üretim son 22 yılda tarla bitkileri üretiminde %29 artışla 74,9 milyon tona, meyvede %100 artışla 28,4 milyon tona ve sebze yüzde 30 artışla 33,6 milyon tona ulaşmıştır.

Tarımsal hasıla dolar bazında; 2024 yılında 2002 yılına göre %202, bir önceki yıla göre %7,4 artışla 74 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Tarımsal hasılda ülkemiz Avrupa'da 1'inci dünyada 7'nci sırada olup 32,6 milyar dolar tarım ve gıda ürünleri ihracatı ile net ihracatçı konumundadır.

2018 yılında ülkemizde 73 milyon dekar alanda 20 milyon ton buğday üretilmiş, verim 274 kg/da olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılında ise 70 milyon dekar alanda 20,8 milyon ton üretim yapılmış, verim 296 kg/da'ya yükselmiştir.

2018 yılında buğday ithalatı 5,8 milyon ton, ihracatı 7,4 milyon ton; 2019 yılında ithalat 9,8 milyon ton, ihracat 7,5 milyon ton; 2020 yılında ithalat 9,7 milyon ton, ihracat 7,5 milyon ton; 2021 yılında ithalat 8,1 milyon ton, ihracat 7,3 milyon ton; 2022 yılında ithalat 8,8 milyon ton, ihracat 7,4 milyon ton; 2023 yılında ithalat 11,7 milyon ton, ihracat 8,1 milyon ton; 2024 yılında ise ithalat 4,3 milyon ton ve ihracat 7,4 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

Söz konusu dönemlerde yapılan buğday ithalatı, Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında ülkemize getirilmiş olup un, makarna, bulgur, irmik ve bisküvi gibi mamul maddelere dönüştürülerek ihraç edilmiştir. 2018-2024 yılları arasında yapılan ithalat miktarına karşılık, ihraç edilen mamul maddelerden toplam 7,8 milyar dolar dış ticaret fazlası elde edilmiştir.

Ülkemizde buğday yeterlilik oranı %118,4 düzeyindedir. Ancak sanayinin ihtiyaç duyduğu hammaddenin temini amacıyla ithalat yapılmakta; buğday, Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında işlenerek un, makarna ve irmik başta olmak üzere çeşitli mamul maddelere dönüştürülmekte ve ihraç edilmektedir. Bu çerçevede, 2002-2025 yılları (Haziran ayı sonu itibarıyla) arasında 31,1 milyar dolar buğday ithalatına karşılık, 50,8 milyar dolar tutarında mamul madde ihracatı gerçekleştirilmiş, böylece 19,7 milyar dolar dış ticaret fazlası elde edilmiştir.

2025 yılı bitkisel üretim 2. tahminine göre buğday rekoltesi 17,9 milyon ton olarak açıklanmıştır.

8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında bitkisel üretimde yeni destekleme modeline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Yeni destekleme modeli kapsamında hazırlanan Karar ile üretim maliyetine göre ürünler kategorilere ayrılmış ve her kategori için destek katsayısı belirlenmiştir. 2025 üretim yılı için destek katsayı değeri dekara 244 TL'dir.

Bitkisel üretimin desteklenmesi programıyla çiftçilere temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme destekleri verilecektir.

2024 yılında buğday üretimi yapan üreticiye dekar başına 185 TL destekleme ödemesi yapılırken, 2025 yılı itibarıyla Temel Destek ve Planlı Üretim Desteği kapsamında bu miktar dekara 634 TL'ye yükseltilmiştir.

Temel destek ve planlı üretim desteği ile planlama kapsamındaki ürünlere belirlenen havzalarda ekim yapıldığı takdirde kullanılan mazotun tamamı, gübrenin ise yarısı nakdi olarak

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

verilecektir. Bununla birlikte, su kısıtlı olan yerlerde yine belirlenen şartlara uygun üretim yapan üreticilerimizin kullandığı mazot ve gübrenin tamamı nakdi olarak verilecektir.

10394 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 14.09.2025 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

2026 üretim yılı için destek katsayı değeri bir önceki yıla göre %27 artırılarak dekara 310 TL olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda 2026 yılı itibarıyla buğday üretimi yapan üreticilerimize Temel Destek ve Planlı Üretim Desteği kapsamında dekara 806 TL verilecektir.

Ülkemizde ıslah çalışmaları, gelişmiş ülkelerde kullanılan markör teknolojisi ile yürütülmekte, uygun bitkilerin hızlı ve doğru şekilde tespiti sağlanmaktadır. Bu sayede verim kayıplarına yol açan hastalıklar engellenmekte, kalite ve verim artırılmaktadır.

Bakanlığımız Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) enstitüleri, klasik ıslah yöntemleri ile yüksek verimli, biyotik ve abiyotik stres koşullarına dayanıklı çeşitler geliştirmekte ve kalite kriterlerini (enerji değeri, protein miktarı, yağ oranı vb.) karşılayan yeni çeşitler üretmektedir.

2025 yılı itibarıyla Milli Çeşit Listesi’nde yer alan 483 ekmeklik buğday çeşidinin 174’ü ve 119 makarnalık buğday çeşidinin 54’ü TAGEM enstitülerinde geliştirilmiştir. Kuraklık Test Merkezi’nde yapılan testler sonucunda kuraklığa dayanıklı 30 ekmeklik buğday, 12 makarnalık buğday ve 19 arpa çeşidi geliştirilmiştir. Bu çalışmalar ile üretimde verim ve kalite artırılmakta, ihracatın yükseltilmesi ve ithalatın azaltılması hedeflenmektedir.